

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců JUDr. Lukáše Hloucha, Ph.D. a Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. v právní věci žalobce: **AUTOSERVIS NOVOTNÝ, spol. s r.o.**, se sídlem Tábořská 568, Týn nad Vltavou, zast. JUDr. Petrem Ulmannem, advokátem se sídlem Jestřábí 974/1, Liberec, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2014, č.j. 9467/14/5000-14503-710158,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 7. 4. 2014, č.j. 9467/14/5000-14503-710158, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 13.200 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Petra Ulmanna, advokáta se sídlem Jestřábí 974/1, Liberec.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně dne 9. 5. 2014 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 7. 4. 2014, č. j. 9467/14/5000-14503-710158, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj ze dne 12. 9. 2013, č. j. 3193831/13/3000-14501-710050. Žalovaný potvrdil rozhodnutí správce daně prvního stupně, který svým rozhodnutím zastavil řízení zahájené podáním návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce dle § 179 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (ve znění účinném do 31. 12. 2013).

Žalobce v žalobě nesouhlasil se závěrem správce daně a žalovaného, že jeho návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce byl podán opožděně. V úvodu žalobce shrnul průběh řízení předcházející podání žaloby. Podle žalobce není sporné, že je osobou, v jejíž prospěch svědčí právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí, a svědčí mu proto právo obdobné oprávnění dle § 68 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Jestliže správce daně mohl volit mezi způsoby vymáhání (daňovou exekucí a exekucí dle exekučního řádu), musí být podle žalobce zajištěna jeho práva minimálně v takovém rozsahu, jako je tomu v případě exekuce pro daňový nedoplatek prováděné soudním exekutorem dle exekučního řádu, neboť § 179 daňového řádu fakticky poskytuje žalobci podstatně menší ochranu jeho práv jak v případě lhůty pro podání návrhu na vyloučení věci z exekuce, tak v případě dalších dostupných prostředků k ochraně práv.

Žalobce namítl, že s ohledem na odvozování počátku běhu lhůty pro podání návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce od zcela nekonkrétního a neurčitého pojmu „*den, kdy se dozvěděl*“, muselo dojít k jednoznačnému a objektivnímu právnímu vymezení rozhodného okamžiku pro počátek běhu lhůty. Podle žalobce je nezbytné, aby byl tento pojem žalovaným interpretován způsobem, který bude vylučovat jakoukoliv nejistotu z pohledu možností uplatnit veřejná subjektivní práva žalobce. Žalovaný nesmí dotvářet daňové právo v neprospěch daňového subjektu. Je proto nutné odvíjet počátek běhu lhůty od takového úkonu, který směřuje ze strany správce daně přímo k žalobci a nikoliv k jinému subjektu.

Tímto okamžikem je podle žalobce den, kdy se mu dostalo takových poznatků, informací a důkazních prostředků nutných pro podání návrhu, tedy den, kdy se dostal do dispozice žalobce soupis věcí sepsaných správcem daně. Tímto dnem nemůže být den, kdy se mu od jiné osoby dostalo neurčitého a nekonkrétního ústního sdělení, že „*jeho nafta byla zabavena*“. Ani den, kdy mu byla předána kopie úředního záznamu o uskladnění věci, který žalobce neobdržel od správce daně, ale až v květnu 2013 od společnosti JLR Group a.s., protože z tohoto úředního záznamu nelze seznat podstatnou a rozhodnou skutečnost, že právě na majetek žalobce byla nařízena daňová exekuce, v jakém rozsahu byl tento majetek postižen a kdo je příslušným správcem daně. Lhůta pro podání návrhu proto počala běžet až 15. 7. 2013, kdy se dozvěděl, že příslušným správcem daně je Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, nicméně doposud nebyl žalobce seznámen se soupisem věcí.

Byl-li návrh podán žalobcem dne 18. 7. 2013, byl podán včas.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl žalobu zamítnout. Jelikož daňový řád nestanoví pro „dozvěděni se“ žádnou zvláštní formu, postačí i ústní sdělení informace, k čemuž v případě žalobce došlo dne 5. 4. 2013, kdy mu bylo sděleno jeho obchodním partnerem, že jeho nafta byla zabavena. Dle žalovaného je tato informace dostatečná i s ohledem na prostředí, ve kterém se žalobce pohybuje. Nejpozději se mohl žalobce o soupisu věcí dozvědět ve chvíli, kdy mu byl předán záznam o uskladnění a přepravě věci, k němuž došlo nejpozději v průběhu května 2013, tedy i v tomto případě by byl návrh podán opožděně. K volbě způsobu vymáhání žalovaný konstatoval, že primárním způsobem je pro správce daně daňová exekuce a ostatní způsoby vymáhání volí správce daně pouze ve výjimečných případech. Závěrem svého vyjádření žalovaný uvedl, že daňový řád neposkytuje daňovému subjektu menší ochranu než exekuční řád, neboť správce daně je povinen zkoumat vlastnická práva i bez ohledu na to, zda třetí osoba navrhne vyloučení majetku z daňové exekuce a zároveň existuje i ochrana prostřednictvím práva na vydání bezdůvodného obohacení.

Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Soud z následujících důvodů dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

V případě přezkumu rozhodnutí, které je založeno na konstatování opožděnosti návrhu, je jedinou otázkou, která může být podrobena soudnímu přezkumu, včasnost podání návrhu, tj. v souzené věci včasnost podání návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce. Klíčová je pro souzenou věc interpretace časového okamžiku vymezeného zákonem jako „den, kdy se dozvěděl“.

Podle § 179 odst. 1 daňového řádu po nařízení daňové exekuce správce daně na návrh osoby, které svědčí právo k majetku nepřipouštějící provedení exekuce nebo osoby, které je exekučním příkazem ukládána povinnost ohledně takového majetku, popřípadě z moci úřední, rozhodnutím vyloučí z daňové exekuce majetek, kterému svědčí právo nepřipouštějící provedení exekuce; příjemcem tohoto rozhodnutí je dlužník a další osoby, které podaly návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce.

Podle § 179 odst. 4 daňového řádu osoby, které jsou oprávněny podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce a které nejsou příjemci exekučního příkazu, mohou své právo uplatnit návrhem u správce daně, který daňovou exekuci nařídil, ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se o tom, že na jejich majetek byla nařízena daňová exekuce, dozvěděly, nejdéle do zahájení dražebního jednání; pokud tento majetek není předmětem dražby, tak nejdéle do dne, kdy byla daňová exekuce provedena.

Z uvedených ustanovení vyplývá, že klíčové pro uplatnění návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce jsou následující skutečnosti – a) nařízení daňové exekuce, b) postižení majetku navrhovatele, c) znalost příslušného správce daně.

Nařízená exekuce je podmínka *sine qua non*, neboť bez nařízení exekuce by nepřipadal návrh do úvahy. Podstatné pro uplatnění práv žalobce je jednak obecné povědomí o nařízení nějaké exekuce, ale zejména elementární povědomost o konkrétní exekuci, ve které je jeho majetek postižen, neboť pouze ve vztahu ke konkrétní exekuci se lze domáhat vyloučení svého majetku. Žalobce se proto musí dozvědět, která konkrétní exekuce postihla jeho majetek. Exekuce je v nejobecnějším základu bezpochyby vymezena vždy jako konkrétní řízení správním orgánem (správcem daně), který ji vede, a povinným subjektem. Jako identifikátor exekuce teoreticky postačuje alespoň záznam o provedeném úkonu v průběhu exekuce, např. úřední záznam o provedení soupisu, pokud z něj vyplývají další skutečnosti nutné pro uplatnění návrhu. V případě úředního záznamu o provedení soupisu, případně protokolu o soupisu je nutné, aby z něj bylo patrné, který správce daně nařídil daňovou exekuci, neboť na rozdíl od exekuce vykonávané soudním exekutorem dle exekučního řádu nebo soudem dle o.s.ř. je v případě daňové exekuce možné, že soupis věcí provede jiný správce daně než ten, který exekuci nařídil. U exekuce vedené soudním exekutorem, resp. soudem je již ze soupisu movitých věcí patrné, který soudní exekutor, resp. soud exekuci vede a k uplatnění návrhu na vyloučení věci z exekuce je soupis movitých věcí dostatečný, neboť je patrné, u kterého orgánu má být podán návrh na vyloučení věci z exekuce.

Další podmínkou možného uplatnění návrhu je existence postiženého majetku a jeho specifikace. Navrhovatel musí být schopen přesně uvést jaký jeho majetek a v jakém rozsahu je postižen exekucí, neboť k vyloučení majetku z exekuce musí navrhovatel doložit vlastnické právo k majetku, resp. právo nepřipouštějící provedení exekuce, což bez konkrétní znalosti majetku není možné. Tomu odpovídá povinnost správce daně, který může z exekuce vyloučit pouze majetek, který navrhovatel výslovně označí a u něhož právo nepřipouštějící provedení exekuce doloží.

Podání návrhu u příslušného správce daně je podmínka, kterou stanoví výslovně § 179 odst. 4 daňového řádu a pro splnění této podmínky je nutné, aby navrhovatel věděl, který správce daně exekuci nařídil. Splnění této podmínky obsahově navazuje na znalost o samotné nařízené exekuci.

Tyto tři skutečnosti musí navrhovatel nutně vědět k tomu, aby mohl řádně uplatnit své právo na vyloučení majetku z exekuce. Rozhodným okamžikem pro počátek běhu patnáctidenní lhůty pro podání návrhu na vyloučení majetku z exekuce je den, kdy navrhovatel získá úplnou vědomost o tom, že jeho konkrétní majetek byl pojat do exekuce, a o tom, který správce daně exekuci nařídil.

V souzené věci ze správního spisu soud zjistil, že dne 5. 4. 2013 byl sepsán Protokol o soupisu věcí č. j. 918912/13/2501-25200-506716, ze kterého je patrné, že byl proveden na základě dožádání v daňové exekuci zahájené exekučním příkazem, který vydal Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, Územní pracoviště Brno I. Dále je součástí spisu Úřední záznam o uskladnění a přepravě věci ze dne 5. 4. 2013 sepsaný Finančním úřadem pro Ústecký kraj, č. j. 921453/13-2500-04600-506597, z něhož je patrné číslo jednací protokolu o soupisu věcí, označení automobilu a zabavené věci. Dále je ze spisu patrné, že žalobce ve vztahu ke správci daně uplatnil návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce pouze na základě ústní informace o zabavení majetku a na základě uvedeného úředního záznamu o uskladnění a přepravě věci.

Z rozhodnutí správce daně i z rozhodnutí žalovaného jasně vyplývá, že považují za dostatečné, pokud se žalovaný dozvěděl ze sdělení třetí osoby o tom, že jeho majetek se ocitl v blíže nespecifikované exekuci, resp. žalovaný alternativně připustil, že by dostatečným mohlo být získání úředního záznamu o uskladnění a přepravě věci, neboť žalobce je natolik znalý, aby věděl, že pojem soupis věcí se v případě daňového řádu používá pouze pro daňovou exekuci. Tyto závěry považuje soud za nesprávné a nedostatečné.

Legální pojem „den, kdy se dozvěděl“ je relativně neurčitým právním pojmem. Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu k interpretaci a aplikaci neurčitého právního pojmu uvádí například, že soudy „*musí dbát na to, aby správní orgán dostatečně jasně ve svém rozhodnutí identifikoval, z jakých podkladů dílčí závěry učinil (tyto musí být součástí spisu) a zda shromáždil dostatek podkladů pro učinění svých dílčích závěrů, v neposlední řadě též s ohledem na přesvědčivost logické vazby mezi podklady a dílčími závěry a dílčími závěry navzájem.*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, č. j. 1 As 16/2008 – 48), případně že „*výklad neurčitého právního pojmu správním orgánem je, jak vyplývá z konstantní judikatury správních soudů, podroben soudnímu přezkumu. Při svém rozhodování správní soud řeší otázku, zda určitý jev reálného života byl správním orgánem správně podřazen pod neurčitý právní pojem. Soud musí mít možnost přezkoumat, zda interpretace a aplikace neurčitého právního pojmu správním orgánem je v souladu se zákonem, jaké podklady pro své rozhodnutí k tomu správní orgán soustředil, zda tak učinil v rozsahu, který mu umožnil ve věci správně rozhodnout a zda jeho zjištění s těmito podklady nejsou v logickém rozporu. Jestliže takový přezkum možný není, je rozhodnutí pro nedostatek důvodů nepřezkoumatelné*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2007, č. j. 7 As 78/2005 - 62), ev. „*neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze zcela přesně právně definovat. Jejich obsah, rozsah a aplikace se může v závislosti na konkrétních okolnostech měnit. Zákonodárce tímto způsobem vytváří příslušným orgánům prostor k tomu, aby zhodnotily, zda konkrétní situace pod neurčitý právní pojem spadá, či nikoliv.*“ (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011 – 154). Ve smyslu uvedené judikatury je třeba pojem „den, kdy se dozvěděl“ interpretovat s ohledem na ústavní mantinely ochrany vlastnického práva.

Ochrana vlastnického práva je jedním ze základních ústavních mantinelů, který se projevuje i v exekučním řízení bez ohledu na to, zda se jedná o soudní nebo daňovou exekuci. V rámci soudních exekucí se projevuje možností podat excindační žalobu a v rámci daňové exekuce povinností správce daně vyloučit z moci úřední, rozhodnutím z daňové exekuce majetek, kterému svědčí právo nepřipouštějící provedení exekuce. Podle názoru zdejšího soudu právo žalobce na ochranu jeho majetku je natolik silné, že výklad zachování lhůty pro podání návrhu na vyloučení věci z exekuce by měl směřovat k posílení ochrany vlastnického práva třetích osob, než k ryze formalistickému, vysoce restriktivnímu výkladu, ke kterému přistoupil žalovaný i správce daně. Ze shromážděných údajů nic nenaspovídá tomu, že žalobce věděl o konkrétní exekuci, z níž požaduje vyloučení majetku, ani nevěděl nic o správci daně, který exekuci vede. Ze správního spisu vyplývá, že ani když se obrátil na Finanční úřad Ústeckého kraje, tak mu nebyly poskytnuty základní informace o vedené exekuci a spis byl postoupen Finančnímu úřadu Jihomoravského kraje. Za této skutkové situace, kdy správce daně ani žalovaný nijak neprokázali, že by žalobce disponoval

dostatečným množstvím informací pro podání řádného návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce, je výklad žalovaného neudržitelným omezováním vlastnického práva žalobce, namísto toho, aby podání žalobce bylo posouzeno jako včasné, a to ve smyslu zásady v pochybnostech ve prospěch jednotlivce.

Pouze na okraj soud musí nutně konstatovat, že omezení vlastnického práva by bylo i v případě opožděného podání nepřipustné a neudržitelné, neboť i opožděný návrh měl správce daně považovat za podnět k rozhodnutí z moci úřední, a to zvláště v situaci, kdy v podání žalobce jasně prokazoval, že byl správcem daně do exekuce zahrnut jeho vlastní majetek.

S ohledem na vše shora uvedené nezbylo zdejšímu soudu nic jiného, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s.ř.s.).

V dalším řízení je žalovaný vázán shora uvedenými právními názory zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Žalovaný opětovně posoudí včasnost podání návrhu žalobce s ohledem na možnost žalobce dozvědět se údaje dostatečné k podání návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce.

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů za právní zastoupení advokátem za tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, podání žaloby, podání repliky) dle ustanovení § 11 vyhl. 177/1996 Sb. tedy 9.300 Kč. Dále náleží žalobci náhrada nákladů za paušální náhradu výdajů podle ustanovení § 13 vyhl. 177/1996 Sb. za tři úkony právní služby, tj. 900 Kč a částka 3.000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Celkem tedy náhrada nákladů řízení představuje částku 13.200 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. února 2016

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu